

Metodický list pre pedagógov k divadelnému predstaveniu: **“Solivarské poklady”**

Divadelné predstavenie **Solivarské poklady** je určené pre žiakov základných škôl a prináša jedinečné spojenie historických faktov o ťažbe soli v Solivare a prvkov známej rozprávky **Sol nad zlato**. Toto predstavenie hravou a vizuálne pôsobivou formou predstavuje tému, ktorá je blízka kultúrnej histórii Slovenska a zároveň sprostredkúva dôležité etické posolstvá o hodnote práce, pokory a vzájomnej úcty.

Obsah predstavenia

Predstavenie je vystavané na historických faktoch o ťažbe soli v oblasti Solivaru, významnom historickom mieste v regióne Slovenska. Žiaci sa dozvedia o tom, ako bola soľ v Solivare objavená a akým spôsobom ju ľudia dokázali s použitím tradičných techník vyťažiť. Hlavným prvkom scénografie je veľká **drevená konštrukcia gápla**, ktorá autenticky zobrazuje techniku, akou sa soľ ťažila v minulosti.

Príbeh predstavenia je jemne prepojený s rozprávkou **Sol nad zlato**, čím deťom približuje tradičný motív hodnoty soli, ktorý je v slovenskej ľudovej kultúre veľmi silný. Okrem toho predstavenie prináša aj **videoprojekciu**, ktorá bola natáčaná priamo v Solivarskom múzeu, a pomáha žiakom vizuálne vnímať miesto, kde sa história odohrávala.

Hlavné ciele predstavenia

1. Vzdelávací cieľ:

- Priblížiť históriu ťažby soli na Slovensku prostredníctvom zážitkového učenia.
- Poskytnúť žiakom informácie o význame Solivaru a jeho technických inováciách (gáplové zariadenie na ťažbu soli).
- Rozvinúť u žiakov záujem o históriu a kultúrne dedičstvo prostredníctvom hravého prístupu a kreatívnej scénografie.

2. Etický a hodnotový cieľ:

- Príbeh zachováva dôležité morálne posolstvo pôvodnej rozprávky **Sol nad zlato**. Zdôrazňuje hodnotu soli ako niečoho, čo je často podceňované, no nevyhnutné pre život.

- Predstavenie učí deti o dôležitosti práce, ľudského umu a pokory, ktorú často symbolizuje práve soľ.

3. Interaktívny cieľ:

- Predstavenie je vhodné ako súčasť vyučovania o dejinách a miestnych zaujímavostiach.
- Videoprojekcia natáčaná priamo v Solivarskom múzeu ponúka žiakom vizuálny a interaktívny zážitok, ktorý zvyšuje pochopenie historických faktov.

Témy a aktivity na diskusiu po predstavení

1. História Solivaru:

- Kedy a ako bola objavená soľ v Solivare?
- Ako fungoval gápeľ a prečo bol dôležitý pri ťažbe soli?
- Akú úlohu zohrával Solivar v hospodárstve Slovenska v minulosti?

2. Soľ nad zlato – rozprávka a realita:

- Prečo je soľ v rozprávke a v reálnom živote symbolom niečoho neoceniteľného?
- Ako môžeme interpretovať hodnoty, ktoré rozprávka prináša?
- Ktoré morálne posolstvá môžeme z rozprávky „Soľ nad zlato“ preniesť do dnešného života?

3. Hodnota práce a umu:

- Prečo je dôležité, aby ľudia pracovali a využívali svoj um na zlepšenie života?
- Aké technické inovácie umožnili ľuďom v minulosti lepšie ťažiť a spracovávať suroviny, ako napríklad soľ?

Ako predstavenie začleniť do vyučovania

1. Dejepis:

- Predstavenie môžete zaradiť do učiva o **regionálnej histórii** Slovenska, najmä pri témach súvisiacich s ťažbou surovín a technickými inováciami.

- Žiaci môžu po predstavení vypracovať projekty o ťažbe soli v Solivare alebo navštíviť Solivarské múzeum na exkurziu.

2. Slovenský jazyk a literatúra:

- Diskusia o rozprávke **Sol' nad zlato** a jej interpretácia v kontexte iných ľudových rozprávok.
- Žiaci môžu skúsiť napísať vlastnú rozprávku, ktorá kombinuje historické fakty s fantáziou, podobne ako je tomu v predstavení.

3. Výtvarná výchova:

- Po zhladnutí predstavenia môžu deti vytvoriť vlastné výtvarné diela inšpirované technickou scénografiou (napr. návrhy gápľov alebo starých banských strojov).

4. Etická výchova:

- Diskusia o hodnotách, ktoré predstavenie prináša: práca, pokora, rešpektovanie prírodných zdrojov.
- Žiaci môžu premýšľať o tom, čo je pre nich „sol' nad zlato“ – čo v ich životoch považujú za najdôležitejšie, aj keď to na prvý pohľad nemusí byť cenné.

Praktické informácie

- **Dĺžka predstavenia:** približne 50 minút.
- **Doplňkové materiály:** V prípade záujmu môžete žiakom po predstavení rozdeliť bulletin s ďalšími informáciami o histórii Solivaru a ťažbe soli.
- **Videoprojekcia:** Táto časť predstavenia žiakom ukáže skutočné zábery z Solivarského múzea, čím ešte viac obohatí ich zážitok.

Veríme, že predstavenie **Solivarské poklady** bude pre Vašich žiakov nielen zážitkom, ale aj cennou vzdelávacou aktivitou, ktorá im priblíži históriu Slovenska a prepojí ju s dôležitými hodnotami, ktoré sú aktuálne aj v dnešnej dobe.

